

Na podlagi četrtega odstavka 107. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 100/25) minister za pravosodje izdaja

Pravilnik o varnostnih standardih poslovanja sodišč

I. POGLAVJE SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa varnostne standarde poslovanja sodišč, način priprave ocene ogroženosti in načrta varovanja, postopke obravnave varnostnih dogodkov, način poročanja o varnostnem stanju sodišč in sisteme varovanja sodišč.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. »varnost na sodiščih« je stanje zaščitenosti oseb, premoženja in podatkov pred varnostnimi tveganji z namenom ohranjanja funkcije in namena sodišča;
2. »varnostna arhitektura« je sistem organizacijskih, tehničnih, fizičnih in informacijskih ukrepov za zagotavljanje varnosti sodišč;
3. »varnostni dogodek« je dogodek, ravnanje ali okoliščina, ob katerem bi bilo lahko ogroženo življenje ali varnost oseb, premoženja ali nemotenega poslovanja sodišč;
4. »ustrezna raven varnosti« pomeni najbolj primerno in ustrezno uvajanje oblik fizičnega in tehničnega varovanja sodišča ter izvajanje ostalih varnostnih ukrepov glede na oceno ogroženosti;
5. »varnostno osebje« pomeni pravosodne policiste in izvajalce zasebnega varovanja;
6. »ocena ogroženosti« je notranji akt sodišča, ki vsebuje analizo tveganj, ranljivosti in varnostnih groženj za posamezno sodišče;
7. »načrt varovanja« je notranji akt sodišča, ki določa način in obseg varovanja z varnostnim osebjem in s sistemi tehničnega varovanja ter ukrepe za varovanje;
8. »tehnični sistemi varovanja« so alarmni, komunikacijski in nadzorni sistemi za zagotavljanje varnosti;
9. »izdelovalec načrta varovanja« je strokovni delavec, ki je odgovoren za zakonitost, strokovnost in učinkovitost varovanja;
10. »varnostna kultura« so skupne vrednote, prepričanja, stališča in načini vedenja, ki jih zaposleni na sodišču delijo glede varnosti in zdravja pri delu;
11. »varnostni ukrepi« so dejanja, pravila in tehnične rešitve, s katerimi se prepreči nevarnost, zmanjšajo tveganja ter ščitijo ljudi, premoženje in podatki pred poškodbami in škodo.

3. člen (varnostna arhitektura sodišč)

(1) Sodišča vzpostavijo varnostno arhitekturo glede na velikost, lego, pristojnost sodišča, pomen in oceno ogroženosti.

(2) Varnostna arhitektura sodišč se načrtuje in izvaja ob upoštevanju veljavnih varnostnih standardov in načela sorazmernosti.

(3) Pri novogradnjah, rekonstrukcijah in večjih adaptacijah sodnih stavb so tehnični sistemi varovanja sestavni del projektne dokumentacije.

(4) Pri obstoječih sodnih stavbah se varnostna arhitektura nadgrajuje z varnostnimi ukrepi in tehničnimi sistemi varovanja glede na oceno ogroženosti ter za ta namen razpoložljiva sredstva sodišč in Ministrstva za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

4. člen **(varnostni ukrepi)**

(1) O oceni varnostnih ukrepov v povezavi s sodnim postopkom odloča predsednik sodišča v okviru svojih pristojnosti na podlagi lastnega preudarka ali na predlog sodnika, kateremu je zadeva dodeljena.

(2) Vsak sodnik je glede na konkretni sodni postopek ali preiskovalno dejanje dolžan proučiti zadostnost varnostnih ukrepov za zagotavljanje lastne varnosti in varnosti ostalih udeležencev v postopku.

5. člen **(varnostna kultura)**

Za vzpodbujanje varnostne kulture, spoštovanje ter izvajanje varnostnih ukrepov in navodil, ki jih izda predsednik sodišča, in za samozaščitno obnašanje skrbijo vsi zaposleni na sodišču.

6. člen **(strokovna pomoč)**

Ministrstvo v okviru svojih pristojnosti predsedniku sodišča nudi strokovno pomoč pri vzpostavitvi varnostne arhitekture na sodišču.

II. POGLAVJE **VARNOSTNI STANDARDI**

7. člen **(uporaba varnostnih standardov)**

(1) Pri vzpostavitvi, posodobitvi oziroma nadgradnji varnostnih sistemov in varnostnega poslovanja sodišč se uporabljajo standardi predvsem na področjih:

1. kakovosti,
2. varnosti in zdravja pri delu,
3. tehničnega varovanja (videonadzor, nadzor pristopa, protivlomno varovanje, varnostni nadzorni center, alarmni sistemi),
4. fizičnega varovanja,
5. preventivno operativnega varovanja,
6. varovanja podatkov in nosilcev podatkov,
7. varovanja sodnega informacijskega sistema,

8. kakovosti varnostnih dokumentov,
9. varnostne kulture sodnikov in sodnega osebja,
10. drugih področjih, ki vplivajo na zagotavljanje varnosti.

(2) Standardi, ki se uporabljajo na področju varovanja sodišč, so določeni v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Če obstajajo novejša različica standardov, te nadomeščajo standarde iz prvega odstavka tega člena.

III. POGLAVJE OCENA OGROŽENOSTI, NAČRT VAROVANJA IN LETNO POROČILO

8. člen **(ocena ogroženosti)**

(1) Oceno ogroženosti pripravi izdelovalec načrta varovanja v skladu z metodologijo, ki je kot Priloga 2 sestavni del tega pravilnika. Oceno ogroženosti potrdi predsednik sodišča in pošlje v seznaničev ministrstvu, ki lahko opozori na morebitne pomanjkljivosti in predlaga izboljšave za zagotovitev optimalne varnosti.

(2) Obvezni elementi ocene ogroženosti so:

1. splošni podatki o sodišču,
2. opis varovanega območja,
3. oblika operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja,
4. analiza ranljivosti ogroženosti in tveganja (ocena stopnje tveganja),
5. splošna ocena ogroženosti z zaključnimi ugotovitvami,
6. predlog varnostnih ukrepov.

(3) Ocena ogroženosti mora biti pripravljena v treh stopnjah:

- nizka stopnja – verjetnost tveganja za nastanek škodnih dogodkov je manjša, poslovanje sodišča je normalno;
- srednja stopnja – verjetnost tveganja za nastanek škodnih dogodkov obstaja, poslovanje sodišča je lahko moteno;
- visoka stopnja – verjetnost za nastanek hujših škodnih dogodkov je večja, poslovanje sodišča je ogroženo.

(4) Za posamezno sodišče se izdelata enotna ocena ogroženosti, ki v primeru poslovanja na več lokacijah vsebuje ločena samostojna poglavja za vsako lokacijo.

(5) Ocena ogroženosti se dopolni ob novih dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na stopnjo ogroženosti.

9. člen **(načrt varovanja)**

(1) Izdelovalec načrta varovanja na podlagi ocene ogroženosti pripravi predlog načrta varovanja, ki vsebuje:

1. oceno stopnje ogroženosti;
2. program varovanja;

3. načrt fizičnega varovanja.

(2) Predlog načrta varovanja potrdi predsednik sodišča in z njim seznanjeni izvajalci nalog varovanja na sodišču ter ministrstvo.

(3) Pri izdelavi načrta varovanja lahko sodelujejo osebe odgovorne za varnost in varnostna služba. Predsednik sodišča se lahko posvetuje tudi z območnimi policijskimi postajami ali policijskimi upravami, ki mu v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo ustrezno strokovno pomoč in svetovanje pri zagotavljanju večje varnosti na sodiščih ter vzpostavljanju varnostnega samoorganiziranja glede na varnostne pojave.

(4) Načrt varovanja se pregleda najmanj enkrat letno in sproti dopolnjuje ter prilagaja glede na spremenjene varnostne razmere oziroma oceno ogroženosti.

(5) Ministrstvo predsednika sodišča opozori na morebitne pomanjkljivosti v načrtu varovanja in predlaga izboljšave za zagotovitev optimalne varnosti.

10. člen

(program varovanja)

Obvezni elementi programa varovanja so:

1. opredelitev namena varovanja;
2. pregled pravnih podlag;
3. zahteve, kriteriji, merila, pristojnosti in dolžnosti službe varovanja;
4. izhodišča in drugi ukrepi za izvedbo učinkovitega varovanja.

11. člen

(načrt fizičnega varovanja)

(1) Obvezni elementi načrta fizičnega varovanja so:

1. opis varovanega območja;
2. načrt ali skica varovanega območja;
3. skice fizičnega varovanja z varnostnim osebjem oziroma sistemi tehničnega varovanja;
4. organizacija in obseg varovanja, ki vsebuje:
 - a) način izvedbe (opis varnostnih ukrepov in postopkov varnostnega osebja),
 - b) opis sistema tehničnega varovanja,
 - c) načrt za uporabo zvez,
 - č) varnostni ukrepi in postopki varovanja ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi, izrednem stanju in vojni;
5. načrtovani ukrepi za preverjanje postopkov in varnostnih ukrepov;
6. požarni načrt in načrt evakuacije;
7. opredelitev sodelovanja s pristojnimi službami (policijo, regijskim centrom za obveščanje, gasilci, reševalno službo in drugimi pristojnimi službami).

(2) Načrt fizičnega varovanja mora biti pripravljen tako, da so varnostni ukrepi prilagojeni posamezni oceni ogroženosti.

12. člen

(uskladitev dokumentov)

Predsednik sodišča skrbi, da so načrt varovanja in drugi dokumenti, ki urejajo notranje poslovanje sodišč, kot so hišni redi, varnostna navodila in postopkovniki, požarni redi ter drugi dokumenti, ki urejajo red in varnost na sodiščih, varovanje sodnih zgradb, funkcionalnih zemljišč, parkirišč in drugih objektov, opreme in premoženja, medsebojno usklajeni.

13. člen **(obveščanje o varnostnih dogodkih)**

(1) Sodnik in sodno osebje o motenju poslovanja sodišča, varnostnih grožnjah in drugih varnostnih dogodkih, ki vplivajo na varnost sodišča, obvestijo predsednika sodišča ali direktorja sodišča ter navedejo razloge in okoliščine ogroženosti. V primeru neposredne življenjske ogroženosti imajo pravico zahtevati takojšno zaščito varnostne službe sodišča, nato pa drugega pristojnega varnostnega organa ter o tem v najkrajšem možnem času obvestijo predsednika sodišča ali direktorja sodišča.

(2) Predsednik sodišča ali direktor sodišča o ogroženosti takoj obvesti ministrstvo, po potrebi pa tudi policijo. V primeru neposredne življenjske ogroženosti sodnika o ogroženosti takoj obvesti tudi generalnega direktorja policije zaradi odločitve o varovanju v skladu s predpisi o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija, in o tem seznani ministrstvo najkasneje v 3 dneh.

(3) Sodišče beleži varnostne dogodke o motenju poslovanja sodišča, varnostnih grožnjah in drugih izrednih varnostnih dogodkih, ki vplivajo na varnost sodišča, na podlagi metodologije, ki je kot Priloga 3 sestavni del tega pravilnika.

14. člen **(letno poročilo)**

(1) Predsednik sodišča ali direktor sodišča izdela letno poročilo o varnostnem poslovanju sodišč, ki vsebuje vse podatke o varnostnem poslovanju sodišča, motenju poslovanja sodišča, varnostnih grožnjah in drugih izrednih varnostnih dogodkih, ki vplivajo na načrt varovanja sodišča na podlagi metodologije, ki je kot Priloga 3 sestavni del tega pravilnika.

(2) Predsednik sodišča pošlje letno poročilo o varnostnem poslovanju sodišča ministrstvu do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto.

IV. POGLAVJE **TEHNIČNI SISTEMI VAROVANJA**

15. člen **(vrste varnostno-tehničnih sistemov)**

(1) V skladu z načrtom varovanja se v sodnih stavbah glede na njihovo velikost in pomen načrtujejo naslednji tehnični sistemi varovanja:

1. preprečevanje:
 - protivlomni sistemi;
2. nadzorovanje:
 - sistemi nadzora gibanja;
 - sistem nadzora prtljage;

- alarmni sistemi;
- naprave za klic v sili (panic stikala);
- sistemi video nadzora;
- 3. prenos alarmnih signalov:
 - sistemi za notranji prenos alarmnih signalov;
 - sistemi za zunanji prenos alarmnih signalov;
- 4. tehnična sredstva v nadzornem centru:
 - sistemi za opozarjanje;
 - sistemi za prikazovanje signalov;
 - sistemi za shranjevanje signalov;
 - sistemi za obdelavo signalov;
- 5. protipožarna zaščita:
 - protipožarni sistemi in sredstva;
- 6. specialna sredstva:
 - sredstva za komunikacijo;
 - oprema za izvajanje varnostnih nalog;
 - sredstva za osebno zaščito.

(2) Ministrstvo v skladu z načrtom varovanja izvaja investicije v celovito vzpostavitev tehničnih sistemov varovanja v sodnih stavbah.

(3) Sodišče zagotavlja redno vzdrževanje in manjše nadgradnje tehničnih sistemov.

16. člen **(protivlomni sistem)**

(1) Sredstva protivlomnega sistema praviloma sestavljajo elementi, kot so: ograje, rešetke, rolete, protivlomne folije, protivlomna stekla, ključavnice, protivlomna vrata, zapahi, protivlomne omare, trezorji, blagajne in druga sredstva, ki predstavljajo zaščito objekta.

(2) Sestavni del protivlomnega sistema so tudi senzorski javljalniki ali senzorji, ki so nameščeni v prostorih ali na objektih kot so talni senzorji, potezni senzorji, magnetni senzorji, senzorski kabli, infrardeči senzorji, laserji in drugo.

(3) Elementi, ki sestavljajo protivlomni sistemi v zgradbah, se praviloma vgrajujejo glede na načrt varovanja ter položaj, lego, velikost in pomen zgradbe.

17. člen **(sistem nadzora gibanja)**

(1) Sistem nadzora gibanja v zgradbah omogoča nadzor nad zaposlenimi, strankami in drugimi osebami, ki vstopajo v sodno stavbo.

(2) Sistem je sestavljen iz sistema za identifikacijo (prepoznavanje) in sistema za kontrolo vstopa (pristopna kontrola).

(3) Identifikacija je postopek prepoznavanja osebe in se jo izvaja posredno (z oznako, geslom ali drugim sredstvom), osebno (z varnostnikom) in tehnično (z različnimi sredstvi, kot so različne kartice). Vrsta identifikacijskega postopka se izbere glede na oceno ogroženosti, izvedljive tehnične rešitve in sorazmernosti ostalih vzpostavljenih varnostnih ukrepov na sodišču.

18. člen

(sistem nadzora prtljage)

- (1) Sistem nadzora prtljage se izvaja fizično ali s pomočjo tehničnih sredstev oziroma v kombinaciji.
- (2) Fizični nadzor prtljage izvaja varnostno osebje. Tehnični nadzor prtljage se izvaja s sredstvi, kot so: detektorji kovin, vrata za odkrivanje kovin, naprava za presvetlitev prtljage (rentgenski aparati) in drugo.

19. člen

(alarmni sistem)

- (1) Med alarmne sisteme v zgradbah se uvrščajo naprave, ki omogočajo nadzorovanje dogajanja v varovanem prostoru oziroma odkrivanje sprememb ter posredovanje sproženih signalov na določene lokacije.
- (2) Alarmni sistem je namenjen alarmiranju vseh oseb, ki se nahajajo v zgradbi, za primer nevarnosti ali zaradi nujne izpraznitve zgradbe s sredstvi kot so zvonci z močnim tonom, elektronske sirene, elektroakustični sistemi za opozarjanje nevarnosti, telekomunikacijske naprave ter drugo.

20. člen

(klic v sili)

- (1) Naprava za sporočanje klica v sili (tihi alarm) se vgrajujejo v razpravnih dvoranh, ob prostoru, kjer sedi predsednik senata. Tipke za sprožitev klica v sili se morajo vgraditi tudi v naslednjih prostorih:
1. pisarniških prostorih predsednika sodišča oziroma uradu predsednika sodišča;
 2. pisarniških prostorih preiskovalnih sodnikov;
 3. pisarniških prostorih sodnikov, ki imajo stik s strankami;
 4. prostorih za zaslišanje;
 5. prostorih, ki so namenjeni za privedbe;
 6. prostorih, ki so namenjeni za sprejemanje strank v poslovnem času in času uradnih ur sodišča.
- (2) Sprožitev klica v sili se zazna optično in akustično. Prenos signala se usmeri v nadzorni center, do varnostnika ali na najbližjo policijsko postajo, glede na določitev prejemnika signala.
- (3) Klic v sili se lahko prenese tudi preko sodobnih digitalnih telekomunikacijskih naprav tako, da se na telefonskem aparatu programira tipka za klic v sili (tihi alarm).

21. člen

(sistem video nadzora)

- (1) Sistem video nadzora predstavljajo funkcijsko povezana specialna tehnična sredstva, ki s sprejemanjem, prenašanjem, obdelavami, arhiviranjem in prikazi sprejetih slik omogočajo vizualno opazovanje in nadzor ter kasnejše analize dogajanja v varovanih prostorih.
- (2) V načrtu varovanja posamezne sodne stavbe se določijo področja in prostori, ki morajo biti nadzorovani z video napravami.

22. člen

(varnostno-nadzorni center)

(1) Glede na uvedeno obliko sistema varovanja se v sodni stavbi vzpostavi varnostno-nadzorni center.

(2) Varnostno nadzorni center je prostor, v katerem so naprave za:

1. prejemanje in oblikovanje alarmnih signalov;
2. opozarjanje na poskuse izvajanj deviantnih dejanj;
3. upravljanje oziroma krmiljenje tehničnih sredstev instaliranih v sodnih stavbah (za odpiranje vrat, identifikacija oseb in vozil, usmerjanje kamer in drugo);
4. shranjevanje prejetih varnostnih sporočil;
5. komunikacijo oziroma zveze, ki se uporabljajo za koordinacijo in usmerjanje intervencijskih ekip;
6. video in avdio nadzorovanje stanja, preverjanje prejetih signalov in analizo preteklih dogodkov.

(3) Naloge v varnostno-nadzornem centru opravlja varnostno osebje.

(4) Na sodiščih, kjer ni mogoče vzpostaviti varnostno-nadzornega centra, se varnostne naprave iz prvega odstavka tega člena namestijo v vratarnico. Vratarnica je del področja vhoda v sodno stavbo, kjer se opravljajo varnostne in kontrolne naloge.

23. člen (prenos alarmnega signala)

(1) Alarmni signali oziroma sporočila se prenašajo na več načinov, in sicer brezžično, po radijskih zvezah, po obstoječem javnem telekomunikacijskem omrežju, po funkcionalnih sistemih zvez, po lokalnih kabelskih sistemih in z drugimi zvočnimi ter svetlobnimi napravami na objektih.

(2) Notranji prenos alarmnega sporočila se prenese v varnostno-nadzorni center v posameznem objektu, od koder je možno zagotoviti nadzorovano pomoč (intervencijo varnostnika), če ima sodna stavba zagotovljeno ustrezno obliko fizičnega varovanja.

(3) Zunanji prenos alarmnega sporočila se prenese v varnostno-nadzorni center varnostne službe, ki opravlja varnostne storitve na podlagi sklenjene pogodbe za sodišče, oziroma na najbližjo policijsko postajo, ki zagotavlja nadzorovano pomoč (intervencijo).

24. člen (alarmno upravljanje)

Na večjih sodiščih se glede na načrt varovanja vzpostavi sistem alarmnega upravljanja na varnostno-alarmnem področju, ki je podprt z informacijsko tehnologijo. Sistem alarmnega upravljanja je nadzor in upravljanje vseh oblik varovanja in alarmiranja na sodišču ter koordinacija pri izvajanju varnostno-operativnih ukrepov.

25. člen (protipožarna zaščita)

(1) Protipožarna zaščita vključuje pasivne in aktivne ukrepe za preprečevanje, upočasnitev širjenja požara ter zaščito ljudi in premoženja skladno s predpisi s področja varstva pred požarom.

(2) Vsaka zgradba ima požarni red, kjer so določeni postopki in ukrepi protipožarne zaščite, skladno z veljavnimi predpisi s področja varstva pred požarom.

V. POGLAVJE FIZIČNO VAROVANJE

26. člen **(organizacija)**

(1) Oblika fizičnega varovanja se organizira glede na oceno ogroženosti, velikost in pomen sodišča ter trenutnim obsegom tehničnih sistemov varovanja.

(2) Obliko in obseg fizičnega varovanja izbere predsednik sodišča upoštevaje dejstva iz prejšnjega odstavka.

27. člen **(izvajanje)**

(1) Naloge fizičnega varovanja na sodiščih izvaja varnostno osebje in v določenih primerih policisti, ki skrbijo za varnost, zavarovanje, red, nemoteno poslovanje in nadzore na sodiščih, funkcionalnih zemljiščih, parkiriščih in v drugih objektih, ki so določeni v načrtu varovanja

(2) Fizično varovanje obsega zlasti:

1. kontrolo vstopa;
2. varnostne preglede;
3. obhode;
4. prisotnost v razpravnih dvoranh;
5. odzivnost v primeru sprožitve alarma,
6. nujne začasne ukrepe povečanega fizičnega varovanja v primerih, ko tehnični sistemi varovanja ne delujejo ali so v procesu načrtovanja, prenove ali nabave.

VI. POGLAVJE PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

28. člen **(načrt varovanja)**

Predsednik sodišča uskladi načrt varovanja z določbami tega pravilniku v enem letu od začetka veljavnosti tega pravilnika.

29. člen **(letno poročilo za leto 2026)**

Letno poročilo o varnostnem poslovanju sodišč za leto 2026 se pripravi na podlagi 35. člena Sodnega reda (Uradni list RS, št. 87/16, 127/21, 95/25 in 100/25 – ZS-1).

30. člen
(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o določitvi varnostnih standardov poslovanja sodišč (Uradni list RS, št. 41/07 in 100/25 – ZS-1).

31. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati 1. januarja 2027.